

Knivsta kommun

Beslut för grundskola

---

efter prioriterad tillsyn i Thunmanskolan
belägen i Knivsta kommun

Tillsyn i Thunmanskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Knivsta kommun under våren 2015. Thunmanskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 och den 23 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultaten

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik var genomsnittligt betygspoäng på de nationella proven läsåret 2013/14 i engelska 14,5 (att jämföra med riket 14,4), i matematik 12,3 (12,8), i svenska 13,7 (13,5) i svenska som andraspråk 9,0 (9,2), i kemi 11,4 (11,3) samt i samhällskunskap (13,4). Enligt skolans egna uppgifter varierade andelen elever som nådde kunskapskraven i respektive ämne mellan 88 och 100 procent läsåret 2013/14.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2013/14 framgår att 83,9 procent av eleverna nådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Skolans resultat kan jämföras med 77,4 procent för riket. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var vid samma tidpunkt 219,7 vilket kan jämföras med 214,8 för riket. Det genomsnittliga meritvärdet för pojkar i årskurs 9 var 191,1 och för flickor 244,2. Motsvarande värden för riket var 203,5 respektive 226,8. Andel elever med högre slutbetyg jämfört med provbetyget i årskurs 9 läsåret 2013/14 var i kemi 52,6 procent och i svenska 45,3 procent. Motsvarande värden i riket var 33,8 respektive 22,9 procent.

Trygghet och studiero

På grund av för få svarande saknas resultat från Skolinspektionens enkät riktad till pedagogisk personal samt elever i årskurs 5 och 9. Enligt Skolinspektionens elevenkät för vårdnadshavare uppger 66 procent att påståendet "Jag upplever att mitt barn har studiero under lektionerna" stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra. Enligt enkäten uppger 54 procent av vårdnadshavarna att påståendet "mitt barn känner sig trygg i skolan" stämmer helt och hållet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2015-08-25
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2015-08-25
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-08-25
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-08-25

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på brister som huvudmannen måste åtgärda för att uppfylla författningarnas krav. Arbetet med extra anpassning och särskilt stöd måste förbättras så att eleverna ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vid tillsynen framkommer att eleverna och elevernas vårdnadshavare inte får information om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen samt att eleverna inte heller får veta vilka utvecklingsbehov de har.

Skolan måste förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete för att utveckla verksamheten. Elevernas kunskapsresultat måste analyseras på övergripande nivå för att identifiera de utvecklingsbehov som finns. De åtgärder som formuleras måste genomföras och utvärderas. Rektorn måste också se till att samtliga delar i det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Knivsta kommun att senast den 25 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetsätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Knivsta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Ansvariga på skolan ska skyndsamt ge elevstöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Ansvariga på skolan ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektor ska se till att om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Rektor ska se till att insatta åtgärder av särskilt stöd följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges det stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att stöd getts i form av extra anpassning ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen. Samråd ska enligt skollagen ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på ett sådant sätt och i den omfattning att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt Läroplan för grundskolan ska undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Särskilt stöd och extra anpassningar

Enligt rektorns uppgifter i Skolinspektionens intervju är skolans arbete med extra anpassning och särskilt stöd ett utvecklingsområde. En elevhälsoplan för Thunmansskolan har utarbetats och var enligt elevhälsoteamet klar i januari. Ett arbete med att implementera planen pågår, men enligt elevhälsan så har det arbetet försvårats på grund av att det har varit många rektorsbyten på skolan. Rektorn uppger att "förhoppningsvis vet personalen i maj hur det ska vara". Enligt rektorn har det brustit i hela arbetsgången från det att läraren upptäcker att en elev riskerar att inte nå målen till att man sätter in olika former av åtgärder efter en elevvårdskonferens. Enligt rektorn har det även förts många samtal med vårdnadshavare som påtalat brister i skolans arbete med extra anpassning och särskilt stöd. Att dessa samtal nu inte är lika ofta förekommande påvisar att arbetet med extra anpassning har förbättrats, enligt rektorn.

Elevhälsoteamet uppger i Skolinspektionens intervju att alla lärare inte genomför extra anpassningar i den ordinarie undervisningen och påtalar också att det behövs en kontinuerlig ledning och ett helhetsgrepp för att förhindra att arbetet med extra anpassning och särskilt stöd inte bara ska bestå av punktinsatser.

Lärarna uppger i Skolinspektionens intervju att de genomför extra anpassningar i klassrummet, men uppger även att de vill att eleven ska "hamna hos elevhälsan". Lärarna säger att när de märker att eleven fortfarande inte når kunskapsmålen efter de extra anpassningar som gjorts, till exempel tillhållande av lättläst material, muntliga eller kortare instruktioner, ändring av placering i klassrummet och särskilda provtillfällen så behöver lärarna hjälp av elevhälsan samt att "då är det bråttom". Lärarna uppger också att när de överlämnat ett ärende till elevhälsan så vet de inte hur arbetsgången fortlöper efter detta och att de inte får någon återkoppling från elevhälsan.

Rektorn, elever, lärare och elevhälsans personal samt de vårdnadshavare som kontaktat Skolinspektionen uppger att det finns elever på skolan som inte får det särskilda stöd som eleven behöver. Det kan, enligt de uppgifter som framgår av Skolinspektionens intervjuer, till exempel bero på att de pedagogiska kartläggningar som gjorts har kommit bort och att elevärenden "fallit mellan stolarna". Orsaken kan, enligt de elever som skolinspektionen intervjuat även vara att en elevs behov inte har uppmärksammats förrän eleven bytt lärare. Enligt lärarna förekommer det också att elever inte får det stöd de har rätt till på grund av att lärarna inte har hittat rätt stöd till eleven.

Uppföljning av insatta åtgärder

Vidare säger lärarna i Skolinspektionens intervju att det inte finns rutiner för hur åtgärdsprogram ska följas upp. En lärare uppger att när det gäller en av eleverna är det oftast föräldrarna som tar initiativ till att uppföljning av insatta åtgärder sker.

Skolinspektionen bedömer att det av utredningen framgår att inte alla elever får de extra anpassningar de behöver inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det framgår även att alla elever inte får det särskilda stöd de är i behov av och att insatta åtgärder av särskilt stöd inte alltid följs upp och utvärderas. Det finns visserligen en elevhälsoplan men den är inte implementerad på skolan. Rektorn, som är pedagogiskt ansvarig, har inte sett till att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Skolinspektionen bedömer således att det trots ett påbörjat arbete inte finns ett fungerande arbete med extra anpassning och särskilt stöd på Thunmansskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Knivsta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektor måste se till att elever och vårdnadshavare får information om elevens kunskapsutveckling och vilka utvecklingsbehov eleven har.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. Minst en gång per termin ska, enligt skollagen, läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Rektorn, lärare och elever uppger i intervju med Skolinspektionen att det inte funnits något enhetligt system för att fortlöpande informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Sedan hösten 2014 har rektorn beslutat att skolans dataverktyg ska användas för att beskriva i viken utsträckning eleverna nått kunskapsmålen samt vilka utvecklingsområden eleverna har i de enskilda ämnena. Enligt uppgifter från Skolinspektionens elevintervju har detta inte fungerat fullt ut. Eleverna uppger även att det förekommer att mentorn inte har information om elevens kunskapsutveckling i andra ämnen än det mentorn själv undervisar i. De vårdnadshavare Skolinspektionen har talat med bekräftar den bilden.

Rektorn uppger att informationen till föräldrarna har varit bristfällig och att det tidigare har varit valfritt för lärarna att använda sig av skolans dataverktyg. Detta ledde till att en del lärare informerade elever och vårdnadshavare via dataverktyget och andra inte. Enligt lärarna har rektorn talat om att alla lärare ska informera via dataverktyget, lärarna säger att det inte har blivit så mycket uppföljning om så skett på grund av de många rektorsbytena. Lärarna säger vidare att "det här med UNIKUM, där har rektorer påbörjat ett stort arbete. När de slutade föll arbetet. Nu har vi tagit tag i det igen. Hade vi fortsatt från början hade vi varit i mål för länge sedan." Enligt lärarna finns det inga riktlinjer för hur kunskapsutvecklingen ska kommuniceras med eleverna. "det är vad vi själva gör. Vi ska fylla i UNIKUM regelbundet, men oftast får de matriserna i slutet av terminen. Det blir muntligt arbete och vi stöttar eleverna att nå målen". Lärarna säger även att det kan variera hur eleverna får information om sin kunskapsutveckling och att det är en diskussion som de påbörjat "att prata formativ bedömning och återkoppling". Även de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. En del innehåller beskrivning av elevernas utvecklingsområden medan andra inte gör det. Utvecklingssamtal genomfördes på skolan i januari och februari månad och av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen granskat

framgår att en del omdömen och utvecklingsområden är ifyllda av lärare först i mars månad.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den information om elevens kunskapsutveckling och utvecklingsbehov som ges till elever och vårdnadshavare. Vissa elever och vårdnadshavare får endast sådan information i vissa av de ämnen som eleven har.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa den påtalade bristen. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Knivsta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Vid skolenheten ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever och personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta till rektorn.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att morverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Vidare framgår det av skollagen att en lärare, eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

I Skolinspektionens intervju med lärarna uppger dessa att de för många år sedan genomförde en fysisk kartläggning av otrygga platser på skolan, men att de funderar på att göra detta igen tillsammans med elever i årskurserna 4-6. Lärarna säger också att kommunen genomför enkäter vartannat år som sedan diskuteras på APT. Lärarna har en bild av att enkäterna pekade på att 97 procent av eleverna kände sig trygga på skolan och uppger att de utifrån enkäterna inte planerar att genomföra några konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Lärarna arbetar dock med samarbetsövningar och "lära känna övningar", särskilt i början av ett läsår, men uppger att man har arbetat länge på det sättet för att skapa en trygg miljö för eleverna. Lärarna säger att det är upp till varje team att planera dessa övningar och att det inte sker på skolledningens initiativ eller utifrån konkreta behov som framkommit i en kartläggning av verksamheten. Elevhälsoteamet säger att kamratstödjarna fångar upp om det har skett kränkningar och att kamratstödjarna medverkar och diskuterar enskilda elevärenden med elever som känner sig otrygga. Elevhälsoteamet säger att det inte finns någon övergripande bild av hur det ser ut med tryggheten på hela skolan, samt att "det nog haltar" i vilken utsträckning rektorn får kännedom om kränkningar som har inträffat i verksamheten.

Om det förekommer kränkningar av elever uppger lärarna att det vanligtvis först kommer till mentors kännedom. Elevhälsoteamet har samtal med elev och föräldrar innan ärendet kommer till trygghetsgruppen. Trygghetsgruppen består av två representanter från varje team/arbetslag samt kurator och/eller skolsköterska. Lärarna säger också att det beror på situationen när eller om det kommer till rektorns kännedom att en elev känner sig kränkt. Oftast är det trygghetsgruppen som avgör det. Lärarna uppger att de inte vet om det finns någon rutin beträffande vidare rapportering om kränkande behandling till

rektorn men att det finns ärenden "i mindre skala" som de löser med samtal i trygghetsgruppen. Rektorn säger sig inte vara förvissad om att hon får kännedom om alla kränkningar av elever som inträffar i verksamheten. "De stora och upprepade får jag reda på, men inte det av mindre dignitet".

Skolinspektionen har även tagit del av "Thunmanskolans likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling 2014/2015". Planen innehåller bland annat mål, begreppsförklaringar, beskrivningar av det åtgärdande arbetet samt en generell beskrivning av den organisation som skolan har för att arbeta förebyggande. Skolan har beskrivit att det finns kamratstödjare och en trygghetsgrupp på skolan och även uppgett att det i maj varje år görs en kartläggning av den fysiska miljön och att elever, vårdnadshavare och personal i enkäter får svara på hur de uppfattar tryggheten på skolan. Planen saknar en redogörelse för vad som framkommit vid kartläggning av den fysiska miljön samt genomförda enkäter. Planen saknar även en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under året. En redogörelse för hur planerade åtgärder genomförts föregående år saknas också.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det arbete som genomförs har ingen koppling till en aktuell kartläggning av miljön på skolan. Skolan saknar även rutiner som säkerställer att samtliga signaler om att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling rapporteras till rektorn. Skolans plan mot kränkande behandling saknar även en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under året.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa den påtalade bristen. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär

också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Knivsta kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- ~~Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. (2 kap. 10 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)~~

Rättelse enligt 26 § förvaltningslagen A.m

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska systematisk planering uppföljning och utveckling av utbildningen genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter uppfylls. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Beslut

2015-05-26
14 (18)

Dnr 43 - 2015:2121

Skolinspektionen har tagit del av skolans verksamhetsplan för läsåret 2014/15. Planen innehåller bland annat en sammanställning av betyg på nationella prov och satta betyg i årskurs 6 och 9 i engelska, matematik och svenska. Planen innehåller även en sammanställning av meritvärdena för de senaste sex åren uppdelat på pojkar och flickor samt andelen behöriga elever till gymnasiet de två senaste åren. En kortfattad kommentar/analys finns med under respektive sammanställning. Där konstateras bland annat att "pojkar värden ligger betydligt under flickors vilket innebär att vi behöver göra extra insatser för att nå likvärdighet". Det är dock inte specificerat i planen vad dessa extra insatser ska bestå i.

Lärarna uppger i Skolinspektionens intervjuer att "varje år när vi gått igenom verksamhetsplanen har vi tittat på skillnader mellan pojkar och flickors resultat och diskuterat men vi kommer inte vidare. Nästa år ser det annorlunda ut". Lärarna uppger även att man till exempel har jobbat med särskilda tjej- och killgrupper men att man inte jobbar aktivt för att utjämna skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat detta läsår. Enligt lärarna har ett påbörjat utvecklingsområde varit uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. "Det är en diskussion som vi har påbörjat, att prata om formativ bedömning och återkoppling. Rektorn har delegerat det till oss förstelärare. Vi har påbörjat arbetet men nu har vi inte fått någon tid till det så nu har arbetet stagnerat". Exempel på andra åtgärder som anges i verksamhetsplanen är att "matematiklyftet fortsätter" samt "att vi behöver fortsätta med läs- och skrivutvecklande metoder".

Vid Skolinspektionens intervjuer med elever, lärare och elevhälsan uppger dessa att det inte finns någon kontinuitet i skolans utvecklingsarbete. Lärare och övrig personal uppger att det ibland påbörjas utvecklingsåtgärder men att dessa inte fullföljs då rektorn har slutat och att det kommer en ny rektor med andra idéer. I intervjuerna med lärare uppger dessa bland annat att "Det har ställt till det att det kommer rektorer med höga ambitioner som försöker sätta olika idéer tankar och visioner och så kommer det sedan en ny rektor. Som lärare tappar man många gånger tråden. Saker fullföljs inte. Det sista året har varit frustrerande. Det finns inte någon röd tråd".

Rektorn uppger att det finns två prioriterade utvecklingsområden på skolan just nu. Det är främst elevhälsans arbete med särskilt stöd och extra anpassning men även att öka tillgången till digitala läromedel för eleverna. På Skolinspektionens fråga om det är något särskilt ämne där skolans elever har svårigheter att uppnå kunskapsresultaten svarar rektorn att "det ser vi när man ser betygen. Om man gör någon sådan skattning på skolan vet inte jag. Det

skulle vara intressant för att stötta upp just där. Jag är osäker på om man gör så här”.

Skolinspektionen bedömer att den dokumentation som finns i verksamhetsplanen, över analysen av skolans resultat, är för generell då den saknar en mer utförlig redogörelse för hur man har resonerat kring kunskapsresultaten och varför man har beslutat om de utvecklingsåtgärder som skolan nu jobbar med. Skolinspektionen bedömer vidare att flera av de utvecklingsåtgärder som skolan nu arbetar med inte har en tydlig koppling till konkreta behov som konstaterats i en analys av resultaten. Flera av de grupper som Skolinspektionen intervjuat har bland annat beskrivit detta som att det saknas kontinuitet i kvalitetsarbetet och att det saknas ”en röd tråd” i detta. Skolinspektionen bedömer även att man på skolan inte genomför de utvecklingsåtgärder som beslutats. Även detta medför brister i kontinuiteten i det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

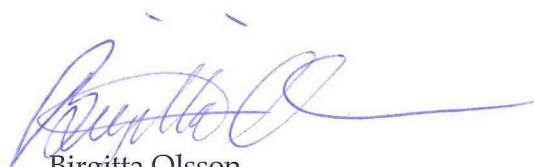
Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Birgitta Olsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Thunmanskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Beslut

2015-05-26

18 (18)

Dnr 43 - 2015:2121

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Thunmanskolan

Thunmansskolan är en kommunal skola i Knivsta kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 4 – 9. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn har Thunmansskolan 430 elever. Skolan är organiserad i fyra arbetslag och verksamheten leds av en rektor. Under en följd av år har det varit flera rektorsbyten på Thunmanskolan. Under ordinarie rektors frånvaro vårterminen 2015 har två tillförordande rektorer tjänstgjort på skolan.